

...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel



A SZABADVEZETÉKEK ORSZÁGOS KONFLIKTUSTÉRKÉPÉNEK FELÚJÍTÁSA MINTASZAKASZOK FELMÉRÉSÉVEL

„A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszútávú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok” (KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001) elnevezésű projekt

NATURA FEJLESZTÉSI ELEM KONFERENCIA

Budapest, 2019. június 12.

Solt Szabolcs

solt.szabolcs@mme.hu

MME



natura

a természet értékei

SZÉCHENYI 2020



MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE



- **A projekt szabadvezetékek mentén történő madárpusztulással foglalkozó részelemének céljai, főbb egységei**
 1. Legfőbb cél a 2008-ban készült konfliktustérkép műszaki tartalmú aktualizálása
 2. Emellett az áramszolgáltatókkal, valamint a nemzeti park igazgatóságokkal kooperálva egyes kijelölt vezetékszakaszok (mintaszakaszok) felmérése
 3. Ahol szükséges, a középfeszültségű hálózat oszlopainak madárbarát átalakítására történő javaslattétel – az országos problémakezelés egységesítése
 4. A már meglévő, valamint új madárpusztulás-információk értékelése
 5. Az elérhető és újonnan keletkezett adatok (madár, műszaki) térképi megjelenítése
 6. Az áramszolgáltatói oldal korábbinál szélesebb körű bevonása a problémakezelésbe, cselekvésbe
- **Szabadvezetékes projektelem végrehajtási időszaka**

2018.08.16 – 2020.05.31.
- **Költségvetés**

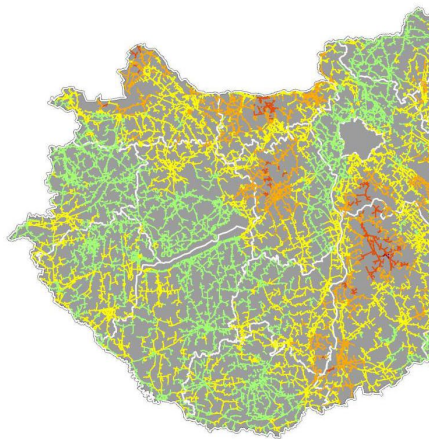
13 millió Ft





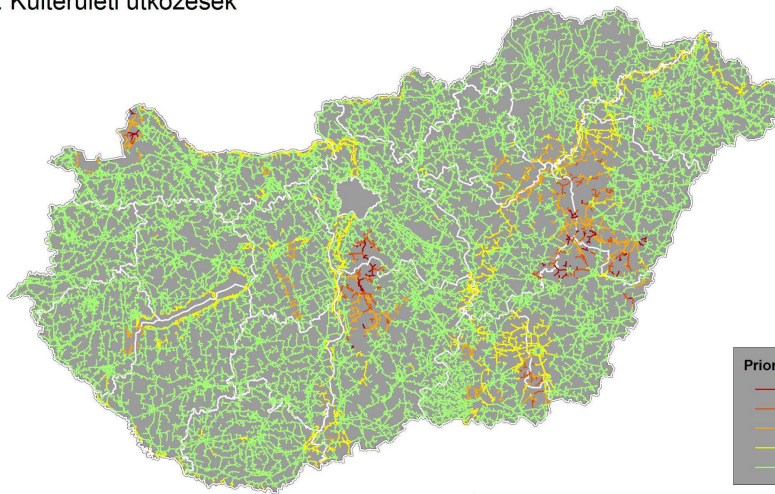
- **2008-as Konfliktustérkép(ek)**

Védett madárfajokat veszélyeztetető közepes feszültségű vezeték hálózata:
1. Külterületi áramutások



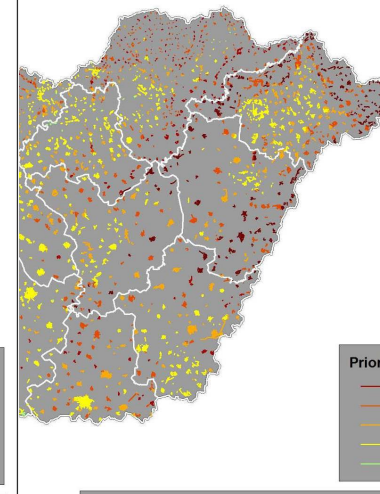
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület - 2008

Védett madárfajokat veszélyeztetető közepes feszültségű vezeték hálózata:
3. Külterületi ütközések



Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület - 2008

Védett madárfajokat veszélyeztetető közepes feszültségű vezeték hálózata:



Prioritás:
5
4
3
2
1

- **Frissítéshez elérhető információk köre**

A) LIFE, LIFE+, KEOP, KMOP, KEHOP, stb. projektek eredményei

B) **Ász saját előrehaladások (2008-2018)**



natura

a természet értékei



- **Madárpusztulás felmérések**

1. Mintaszakaszok rendszeres ellenőrzése:

- a) eddigi „teljes műszaki skála” és madárpusztulások mértékének összefüggéseit azonosítandó – kéthetes ismétléssel (ne „elvitte a róka” képünk legyen)

- b) a madárpusztulások éves dinamikájának vizsgálatára (mikor mérjük fel, ha egy évben csak egy bejárás szervezhető pl. önkéntesekkel, vagy limitált ktg-ből?)

2. Mintaszakaszok egyszeri ellenőrzése a korábbi projekt-helyszíneken:

- a) a projekt eredményének aktuális műszaki állapotát ellenőrizendő (amortizáció)

- b) kijelölt szakaszok optimális időzítéssel való ellenőrzése (madárpusztulás)

- **Összefüggéseik egyéb projekt-egységekkel: kamerák képanyaga**

21 kamera adatainak tanulságai – mely oszlop-típusok, -részek a veszélyforrások

- **Kimeneti eredmény**

Amit találunk, azt magyarázni is tudjuk? (Ász-oknak is?)



natura

a természet értékei

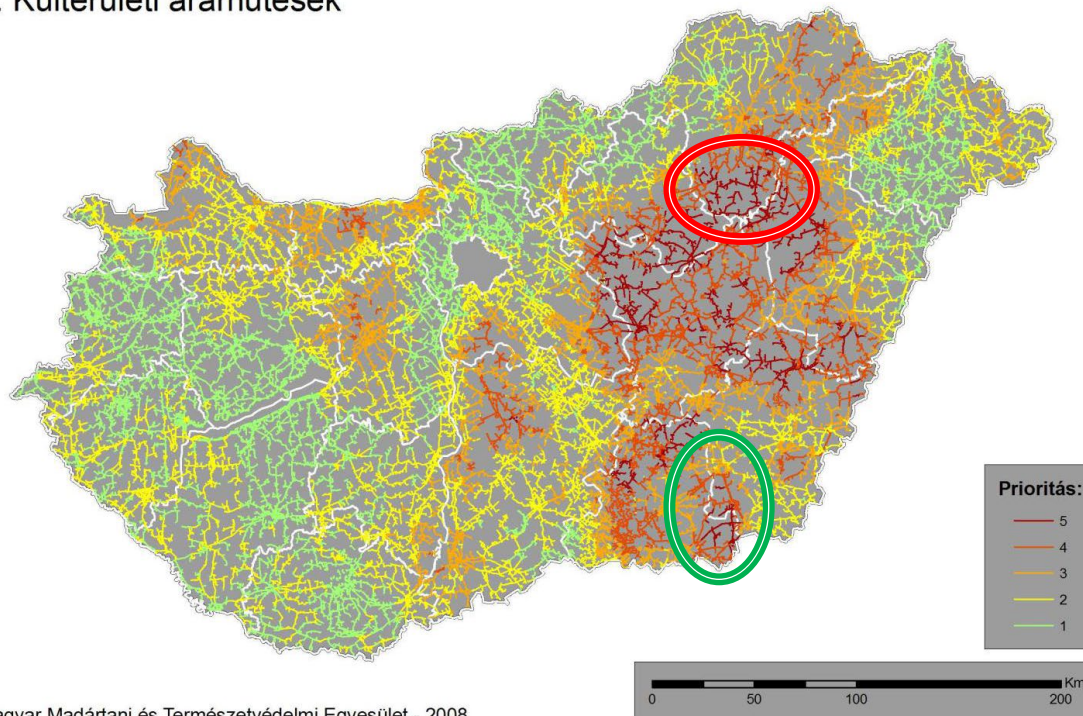


- **Kéthetes ismételtes felmérések helyszínei**

BNPI: új fejszerkezetekkel és részben utólagos burkolásokkal kezelt szakaszok

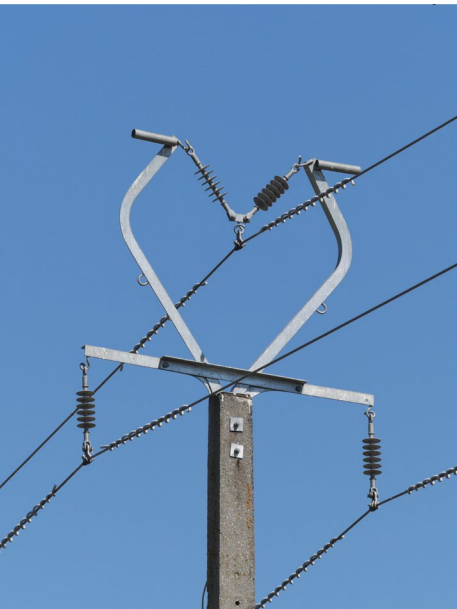
KMNPI: kezeletlen és szigetelőburkolattal kezelt (kerecsen LIFE+) szakaszok

Védett madárfajokat veszélyeztető közepesfeszültségű vezetékhalózat:
1. Külterületi áramutések





- **Kéthetes ismétlésű felmérések műszaki jellemzői**
BNPI: innovatív, új fejszerkezetekkel kezelt szakaszok (BNPI KEOP projektek)



„Hibrid” oszlopok tartó fejszerkezet 20



„Szigetelt” függesztéses „hasztófa”

Innovatív, szigetelt fejszerkezet (EGR Porózott üvegrúd + HTV oszlopkapcsoló szilikon)





- **Kéthetes ismétlésű felmérések műszaki jellemzői**
KMNPI: kezeletlen és szigetelőburkolattal kezelt (kerecsen LIFE+) szakaszok





- **2019. január-június közepe – előzetes eredmények**

1. A leggyakoribb áldozatok meghatározóan: fehér gólya, vörös vércse, egerészölyv, varjúfélék, szalakóta, egyéb nappali ragadozók és baglyok
2. Január-áprilisi időszakban uralkodóan az előző év őszi-téli áldozatok kerültek csak elő, folyamatosan fogyatkozva (dögevők hatása)
3. Új, idei elhullást április-május hónaptól tapasztaltunk
4. Mindez összecseng a korábbi KFO felmérések tapasztalataival: a keserédes „szezón” június második felében indul a fehér gólyákkal, majd július-október a külterületi ragadozós-szalakótás időszak
5. A varjúféléket önmaguktól nem lehet megvédeni...





- Oszlopokra kihelyezett kamerák megerősítő/magyarázó adatai



natura

a természet értékei

MINTASZAKASZOK 2.



Kitartás

Papu
egy 7

NEM
minő
érdem

Mérték
jellen



tek „modern” eszközei?

kiülők - a ma elérhető összegzés
eredmény:

**n sokkal inkább a szerelés
talható eltávolításuk az amortizáció**

urkolás akár 25% amortizációval



natura

a természet értékei



- **Kezelt (utólag burkolt), de nem madárbarát? Van kategorikus ítélet?**

A **szolgáltatóra bízott, hiányos kivitelezésű** oszlopsorokon **minden 30.**, míg a **saját minőség-ellenőrzés mellett végzett átépítéseknél minden 60.** okoz elhullást.

Az új, innovatív, „madárbarát”-nak remélt fejszerkezetek sem egyformán teljesítenek: Átlagosan minden 65. alatt került elő madártetem.

- **Akkor most jobb az új fejszerkezetre cserélni, mikor az drágább?**

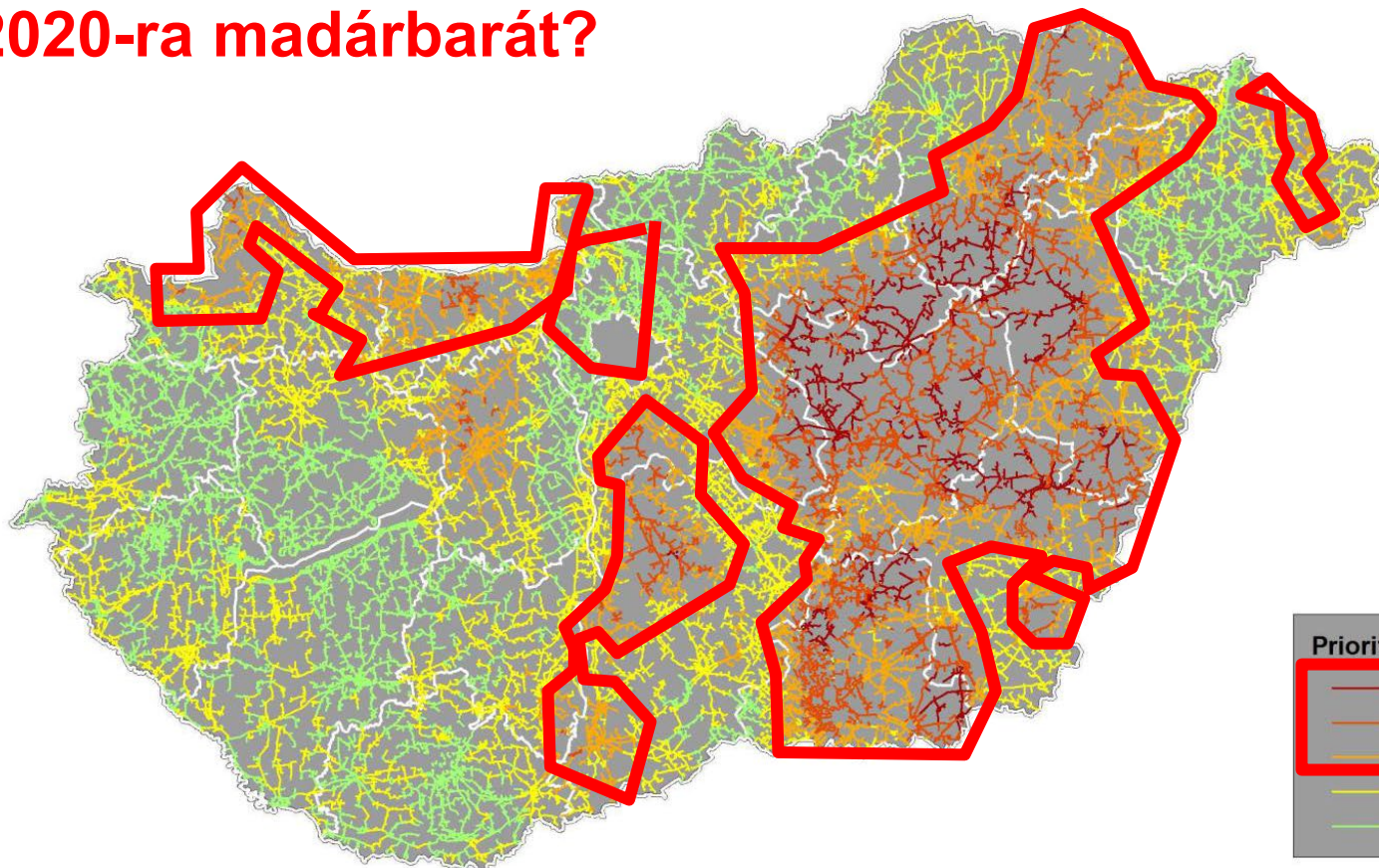
A legfőbb indokok:

- a) tartós, hosszú élettartamú megoldás (= ameddig az oszlop áll, azaz 40 évre)
- b) Fajlagosan nem drágább, hanem olcsóbb (=nincs folyamatos karbantartási ktg.)
- c) Ha összevetjük a létesítés/átalakítás + fenntartás költségeit, az utólagos burkolás helyes karbantartással/pótlásokkal 3X-os költséggel jár, mint a fejszerk. csere



- **A tanulságok levonása mellett közvetlen/azonnali érdekérvényesítés**
 1. A kitűzött célokhoz képest meddig jutottunk? – Ez időarányos?

2020-ra madárbarát?





- **A tanulságok levonása mellett közvetlen/azonnali érdekérvényesítés**
 1. A kitűzött célokhoz képest meddig jutottunk? – Ez időarányos?
 2. Az aktuális éves adatok mit mutatnak: a) műszaki tanulságként? b) térben?
 3. A kritikus helyszínek kezelése miként érvényesíthető? (kötelezés, társadalmi nyomás)





- **A tanulságok levonása mellett közvetlen/azonnali érdekérvényesítés**
 1. A kitűzött célokhoz képest meddig jutottunk? – Ez időarányos?
 2. Az aktuális éves adatok mit mutatnak: a) műszaki tanulságként? b) térben?
 3. A kritikus helyszínek kezelése miként érvényesíthető? (kötelezés, társadalmi nyomás)



- **Hatósági munka segítése - egységes madárvédelmi elvárások**
 - A) Szövegszerű (műszaki nyelven félreérthetetlen és szabatos) követelmények megadása a határozat-hozatalokhoz, kötelezési eljárásokhoz
 - B) Jó gyakorlatok motiváló szándékú közzététele (hatósági honlapokon, MME)
 - C) A szolgáltatók rábírása a folyamatos haladásra (nyilvánosság ereje)
- **Madárvédelmi szempontból előremutató megoldások terjedése**

Innovatív műszaki megoldások kidolgozásának motiválása, mielőbbi bevezetésük, elterjedésük elősegítése



...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel



KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!



natura

a természet értékei



SZÉCHENYI 2020



MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE